

RADA VLÁDY PRO SENIORY A STÁRNUTÍ POPULACE

Z á p i s

z 55. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

konaného dne 16. prosince 2024 od 11:00 hod. hybridní formou

Přítomnost členek a členů vč. on-line: 20 osob, Q: 15

Prezenční listina, sekretariát Rady

Program:

- 1) Zahájení Rady, administrativní záležitosti
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 54. zasedání
- 3) Kvalita života seniorů 80+, možnosti jejich společenského vyžití, význam spolupráce místních samospráv s touto skupinou nejstarších občanů, vytváření podmínek pro jejich veřejnou činnost – pozitivní vliv na jejich zdraví prezentace Jany Ouředníčkové, Senioři ČR
- 4) Aktuality MPSV – dotazy
- 5) Plán činnosti na rok 2025
- 6) Diskuse, závěr

K bodu č. 1:

Zasedání zahájila místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová. Přítomna je nadpoloviční většina členek a členů, včetně zástupců s plnou mocí, Rada je usnášeníschopná. Místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, vznesla dotaz, zda všichni fyzicky i v online prostředí souhlasí s nahráváním zasedání pro účely zápisu, bylo odsouhlaseno.

Místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, informovala Radu o ukončení členství pana Mgr. Miroslava Adámka za Výbor pro sociální politiku Senátu (neobhájení mandátu ve volbách do Senátu v říjnu 2024). Informovala Radu o nově navrženém členu panu MUDr. Lumíru Kantorovi, Ph.D,

K bodu č. 2:

Místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, požádala členy o schválení navrženého programu a zápisu z 54. zasedání.

Zápis i program byl všemi přítomnými členy schválen.

K bodu č. 3:

Místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, předala slovo paní Janě Ouředníčkové, která je prezidentkou spolku Senioři ČR. Její prezentace nesla název Kvalita života seniorů 80+, možnosti jejich společenského vyžití, význam spolupráce místních samospráv s touto skupinou nejstarších občanů, vytváření podmínek pro jejich veřejnou činnost – pozitivní vliv na jejich zdraví. Cílem této prezentace bylo osvětlit důležitost aktivního zapojení seniorů do společnosti a podporu jejich činnosti prostřednictvím spolkových aktivit.

Paní Ouředníčková zahájila prezentaci vnímáním starších lidí v kolektivu. Uvedla, že senioři byli součástí komunity od počátku existence lidstva. Dále se zaměřila na vnímání seniorů v minulosti a dnes. Dříve byli senioři oceňováni za své životní zkušenosti a moudrost, což vedlo k respektu a úctě v rodině i společnosti. V současnosti však senioři často zůstávají na okraji zájmu společnosti, což způsobuje úpadek jejich společenské prestiže a kult mládí.

V rámci prezentace byly také diskutovány aktivity pro nejstarší seniory. Paní Ouředníčková zdůraznila, že aktivity by měly vycházet z preferencí seniorů a měly by být organizovány samotnými seniory, což posiluje jejich sebevědomí a sebedůvěru. Důležitá je také dostupnost finanční podpory pro seniorské organizace a inspirace dobrými příklady ze zahraničí, například z Rakouska.

V další části prezentace se paní Jana Ouředníčková zaměřila na osobní zkušenosti a doporučení, přičemž byla zdůrazněna potřeba podpory stávajících seniorských spolků s právní jistotou a podpora vzniku nových seniorských spolků. Diskutováno bylo také téma dobrovolnictví a jeho vývoje v průběhu času.

Po ukončení prezentace paní místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová otevřela prostor pro dotazy.

K tomuto tématu byly po prezentaci vzneseny následující dotazy a podněty:

1. Pan Ing. Jiří Šrámek, který je radní pro sociální a aktivní seniory města Plzně a paní Bc. Vlastimila Faiferlíková, ředitelka organizace Totem, z.s. představili organizaci a zaměřili se na dobrovolnickou činnost. Paní Bc. Vlastimila Faiferlíková se změřila hlavně na obeznámení Rady o faktu, že dobrovolnictví se netýká jen spolků.

Na tento podnět odpověděla paní Jana Ouředníčková, že je důležité vždy najít vedoucího dobrovolnických skupení, ale že je to těžké. Dále zmínila že je Plzeň velmi proaktivní vůči seniorům.

2. Paní Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová se zeptala paní Jany Ouředníčkové jakou systémovou změnu či doplnění navrhuje.

Na tento dotaz paní Jana Ouředníčková odpověděla, že by si přála, aby v rámci krajů bylo možné hledat finanční podporu. Problém dále vidí v různorodosti financování a v nedostatečnosti podpory.

3. Paní Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová vyzvala paní Janu Ouředníčkovou k sepsání konkrétních systematických změn, které by považovala za důležité a zaslala je paní tajemnici paní Mgr. Janě Řehákové Fučíkové, budeme s nimi pracovat na nové Strategii stárnutí.
4. Paní Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D., vznesla dva podněty. Prvním podnětem je využití manuálu, který obsahuje respektující jazyk, který se týká starších lidí. Druhým podnětem je opatrnější zacházení s termíny, které se týkají věkového ohraničení dobrovolnické činnosti u seniorů.

Na tyto podněty reagovala paní Jana Ouředníčková, která doplnila, že si je vědoma, že každý senior je jiný, a tak jsou i jiné jeho či její schopnosti pracovat v pozdějším věku.

K bodu č. 4:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, předala slovo panu Ing. Janu Mikuleckému Ph.D, řediteli odboru kybernetické bezpečnosti MPSV. Ing. Jan Mikulecký, Ph.D informoval Radu o novince, kterou vytvořilo MPSV ohledně kyberbezpečnosti. Impuls vytvoření této inovace přišel po založení klientské zóny s názvem Jenda. Uvedená platforma slouží k podávání žádostí například na příspěvek na péči, atd.. Touto dobou se začaly objevovat falešné SMS, které po občanech vymáhaly finanční prostředky. Šlo o podvodné SMS, které nabízely a ve svém obsahu zmiňovaly žádosti o příspěvek na bydlení, a to přes podvodné internetové stránky, ale za využití bankovní identity občana, kterou poté tito pachatelé trestné činnosti zneužili a ukradli z bankovních účtů velké obnosy peněz. Šlo o částky ve výši několika desítek milionů korun. Tyto stránky se postupně nahlašovaly policii. Počin vedl k novému a pravidelnému informování seniorek a seniorů, kteří jsou zranitelnou skupinou, pokud jde o kyberbezpečnost. Rozjela se kampaň o falešných hovorech, SMS či emailech. Momentálně se MPSV snaží informovat skrze informační letáky, které byly rozeslány do obcí ČR. Dále také se tato problematika rozbírala v podcastu a článkách, například v časopisu Age. MPSV se snaží o co největší přísun informací ohledně kyberbezpečnosti seniorkám a seniorům.

Pan Ing. Jan Mikulecký Ph.D. na závěr požádal o šíření zmíněných materiálů vytvořených o kyberbezpečnosti.

Po ukončení tohoto bloku paní místopředsedkyně Rady, paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová otevřela prostor pro dotazy.

K tomuto tématu byly vzneseny následující dotazy a podněty:

1. Paní Mgr. Lenka Desatová dodala, že s kolegy vytvořila seriál na téma bezpečnosti seniorů, kde se objevuje i kyberbezpečnost a pracuje se na dalších projektech s touto tematikou a byla by ráda za konzultaci s panem Ing. Janem Mikuleckým, Ph.D. Požádala o navázání spolupráce.

Pan Ing. Jan Mikulecký, Ph.D. dodal, že by byl rád za podněty ze strany paní Mgr. Lenky Desatové a rád se s ní setká.

Paní místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová podotkla, že v první polovině roku 2025 se bude konat kulatý stůl se samosprávou, kde hlavní téma bude právě kyberbezpečnost.

Paní Mgr. Nina Nováková přidala podnět, který se týkal necitlivosti společnosti k tomuto tématu. Dále připomněla snahu o pozitivní formulaci stárnutí.

Paní tajemnice Mgr. Jana Řeháková Fučíková dodala, že letáček vytvořený MPSV je k dispozici na stolech a bude distribuován elektronicky všem členům Rady.

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová dále k bodu Aktuality sdělila, že byl vytvořen podcast, kde sama vystupuje a zabývá se aktivním stárnutím a upozornila, že se chystá příští rok další Fórum aktivního stárnutí.

Dále uvedla, že v lednu bude vyhlášen dotační titul VÚA neboli Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností.

Průběžně se schází pracovní skupina problematiky bezpečí a práva starších lidí v souvislostech, a to k za účelem tvorby legislativní ochrany seniorek a seniorů. Momentálně vznikl seznam diagnóz. Paní Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D. dodala, že diagnózy byly vytvořeny s MUDr. Lumírem Kantorem, Ph.D. Lékaři se shodli na opakování určitých diagnóz na podporu obětí ve vyším věku. Tato skupina se sejde opět počátkem roku 2025.

Novým podnětem paní vrchní ředitelky Mgr., Bc. Zdislavy Odstrčilové je vytvoření pracovní skupiny na téma prostředí a stravování v pobytových sociálních službách pro seniory.

K bodu č. 5:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová představila členům program činností na rok 2025, který byl členům zaslán před zasedáním v tomto znění:

-

- Plnění Akčního plánu Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025 (MPSV)
- Legislativní ochrana seniorek a seniorů – příprava nové legislativy (Výbor pro práva starších lidí/pracovní skupina Problematika bezpečí a práva starších lidí v souvislostech)
- Duševní zdraví seniorů – co brání seniorům v péči o duševní zdraví, překážky a jejich překonávání - prevence a péče o duševní zdraví při přechodu do seniorského věku - suicidalita seniorů jako závažný problém vyššího věku – data Linky seniorů, prezentace Elpida
- Plán rozvoje geriatry, představení Národního plánu od České geriatrické a gerontologické společnosti, FN Brno
- Neformální pečující, aktuální výstupy dotazníkového šetření projektu MPSV Podpora a zvyšování kvality služeb v oblasti péče a sladování pracovního a rodinného života (projekt Sladění), šetření MPSV na téma neformální pečující
- Zpráva o činnosti Pracovní skupiny pro seniory a otázky stárnutí Rady (MPSV) – příprava státu na stárnutí pohledem jedn. resortů, organizací a institucí a případná doporučení Radě/podklady pro zasedání
- Informace o projektu MPSV a jeho průběžných výsledcích Podpora procesu deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb v České republice (projekt Transformace)
- Informace o projektu MPSV Podpora implementace koordinovaného přístupu v systému poskytování sociální ochrany v ČR (projekt Koordinovaného přístupu)
- Informace o projektu MPSV Zvýšení efektivity systému sociálních služeb (projekt Efektivizace)
- Informace o projektu Podpora sociální bydlení (MPSV)
- Dobrovolnictví seniorů – prosíme o přípravu tématu zástupce ze SMO
- Role sociálních odborů v péči o starší občany – prosíme o přípravu tématu zástupce ze SMO
- Téma komerčního pojištění dlouhodobé péče tzv. soběstačnosti, oslovíme Českou asociaci pojišťoven

- Aktuální témata sociální politiky, vč. nového Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti 2026+ (sdělení harmonogramu)

Pan Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA podotkl, že MPSV vytvořilo šetření na téma neformální pečující a rád by tento dokument projednal na jednom ze setkání Rady a také by rád projednal nový Strategický rámec přípravy na stáří 2026 +, žádá o projednání ve smyslu jednání na Radě, jakožto stálého poradního orgánu vlády.

Paní místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová požádala paní tajemnici o předložení harmonogramu tvorby Strategie stárnutí 26+.

Paní Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D. dodala, že bude probíhat brainstorming aktérů na stále pracovní skupině UNICE a jak se nám daří v rámci plnění strategií. Požádala o aktivní participaci členů Rady na nové Strategii 2026+.

Program Rady na rok 2025 byl schválen i s doplňujícími návrhy.

K bodu č. 6:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová otevřela prostor pro dotazy.

Paní Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D. navrhla Radě případnou úpravu kategorií Ceny Rady vlády.

Paní Mgr. Lucie Sršňová informovala Radu o schválení strategického rámce pro ČR 2030, které proběhlo 6.11.2024, je zde zmíněná i seniorská agenda. Druhá informace, kterou předala paní Mgr. Lucie Sršňová byla ohledně projektu, jenž funguje na Ministerstvu životního prostředí a který se zabývá koherencí politik pro udržitelný rozvoj, kdy bude předložena zpráva, jak pracovat se strategickými plány na národní úrovni, v návaznosti na tento projekt nabídla výpomoc při tvorbě nové Strategie stárnutí 2026+.

Paní místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová oznámila, že pro následující 56. zasedání Rady budou členky a členové obesláni (termín zatím není určen). Na příštím zasedání by měla být schvalována Výroční zpráva z činnosti Rady za rok 2024, také proběhne vyhlášení Ceny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace pro rok 2025 a s tím spojené informace k Fóru aktivního stárnutí, kde budou ocenění předána (podzim 2025) a projednána by měla být Zpráva o plnění Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025.

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová informovala o ukončení své činnosti v roli místopředsedkyně Rady a popřála členům a členkám hezké svátky.

Zasedání trvalo 2 hodiny.

V Praze dne 16. prosince 2024 zapsala Mgr. Jana Řeháková Fučíková, tajemnice Rady, jana.rehakova2@mpsv.cz.